

Ministerie van Financiën

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE
www.rijksoverheid.nl/fin

Ons kenmerk
2025-0000521690

Uw brief (kenmerk)
177557

Bijlagen
(geen)

Datum 17 november 2025
Betreft Reactie op vragen n.a.v. voorlichting en advies over de consequenties van en het handelingsperspectief bij een verworpen begroting

Geachte voorzitter,

De leden van de vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer hebben om een inhoudelijke reactie gevraagd over de voorlichting van de Raad van State over de consequenties van en het handelingsperspectief bij een verworpen begroting¹ en de brief van de Algemene Rekenkamer aan de Tweede Kamer over de gevolgen van een verworpen begroting. Ook is gevraagd toe te lichten of ik een discrepantie zie.² Daarnaast hebben de commissieleden geïnformeerd naar de wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de door de Tweede Kamer aanvaarde motie Grinwis c.s.³ over het wijzigen van de Comptabiliteitswet 2016 om de rechtsonzekerheid weg te nemen die ontstaat wanneer een ontwerpbegroting wordt weggestemd.

De inzichten van de Algemene Rekenkamer en Raad van State zijn waardevol en bieden duidelijkheid in het relevante vraagstuk rond het verwerpen van een begroting. Zowel de Algemene Rekenkamer als de Raad van State benadrukken dat het van belang is dat zowel het kabinet als Staten-Generaal zoveel mogelijk doen om een begrotingswetsvoorstel aanvaard te krijgen, omdat de verwerping van een begroting een onwenselijke situatie oplevert. Ik sluit mij hier volledig bij aan. Solide overheidsfinanciën in combinatie met een stabiel en voorspelbaar begrotingsproces creëren zekerheid en duidelijkheid voor burgers en bedrijven. Wanneer begrotingen niet voor de start van het jaar vaststaan, levert dat maatschappelijke onzekerheid op, waarbij organisaties en bedrijven (investerings)beslissingen kunnen uitstellen en burgers niet goed weten waar ze vanuit de overheid op kunnen rekenen. Niet voor niets is het begrotingsproces zo ingericht dat in het voorjaar al de meerjarige doorkijk op de plannen wordt gegeven en in september de uitwerking wordt gepresenteerd, maanden voordat het jaar van start gaat. In mijn brief van juli jl. over ditzelfde onderwerp heb ik ook geschetst dat er diverse mogelijkheden voor kabinet en parlement zijn om desgewenst een begrotingswetsvoorstel aan te passen tijdens de parlementaire behandeling, om daarmee het verwerpen van een begroting te vermijden. Een

¹ Kamerstukken I 2024/25, 31 865, AC.

² Kamerstukken II 2024/25, 31 865, nr. 278.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36 740, nr. 17.

ordentelijk begrotingsproces heeft een belangrijke democratische functie en is een gezamenlijke verantwoordelijk van het parlement en het kabinet. Zo wordt de vereiste voorafgaande machtiging geborgd voor het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. Een voorspelbare indiening van begrotingswetten en een gedegen parlementaire behandeling en autorisatie zijn hierbinnen essentieel. Ik zal mij hiervoor blijven inzetten en vraag ook aan uw Kamer om zorg te dragen voor de tijdige behandeling van de begrotingsstukken.

Ons kenmerk
2025-0000521690

Grotendeels komen de voorlichting van de Raad van State en de brief van de Algemene Rekenkamer over het onderwerp verwerpen overeen. Op twee punten zijn de voorlichting en de brief niet helemaal gelijk. Daar waar de Algemene Rekenkamer in zijn advies de mogelijkheid benoemt om na Prinsjesdag een (nieuwe) begroting in te dienen nadat een begroting eerder door de Tweede of Eerste Kamer is verworpen, adviseert de Raad van State dat de regering dit onverwijld zou moeten doen om het budgetrecht niet in te perken. In het verlengde hiervan adviseert de Raad van State om deze plicht wettelijk vast te leggen. Naar aanleiding hiervan wil ik de Comptabiliteitswet 2016 op dit punt aanpassen en zal ik een wetsvoorstel hierover voorbereiden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de door de Tweede Kamer aangenomen motie Grinwis c.s., zoals ik ook aan de Tweede Kamer heb geschreven.⁴

Het tweede punt waarop de voorlichting en het advies iets anders luiden, is de toepassing van de mogelijkheid om vooruitlopend op parlementaire autorisatie uitgaven te kunnen doen gedurende een zogenoemde begrotingsloze periode, zoals bepaald in artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016. In zijn brief had de Algemene Rekenkamer gesuggereerd om deze mogelijkheid gedurende een zogenoemde begrotingsloze periode als praktische leidraad te nemen bij het uitvoeren van (lopend en nieuw) beleid. De Raad van State heeft daarentegen in zijn advies aangegeven dat de regels van artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016 gedurende een begrotingsloze periode niet van toepassing zijn, omdat er gedurende die periode nu eenmaal geen begrotingsvoorstel bij het parlement aanhangig is en er dan niet wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarde om een beroep te doen op artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

E. Heinen

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 31 865, nr. 283.

TER BESLISSING

Aan
de minister

16/11

**Rijksbegroting
Begrotingszaken**

Persoonsgegevens

nota

Vragen van de vaste commissie FIN van de EK over de gevolgen in geval een begroting wordt verworpen.

Datum

31 oktober 2025

Notanummer

2025-0000521689

Bijlagen

1. Brief aan EK
2. Verzoek EK
3. Voorlichting van RvS
4. Brief van de AR
5. Motie Grinwis c.s.
6. Brief van FIN

Aanleiding

De Vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer heeft u om een inhoudelijke reactie gevraagd (bijlage 2) over de voorlichting van de Raad van State (bijlage 3) en de brief van de Algemene Rekenkamer (bijlage 4) over de consequenties van en handelingsperspectieven bij een verworpen begroting. Daarnaast vraagt de Eerste Kamer hoe uitvoering wordt gegeven aan de motie Grinwis c.s. (bijlage 5) die toeziet op het wegnemen van rechtsonzekerheid hieromtrent.

Besispunten

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. De brief aan de Eerste Kamer (bijlage 1). Bij akkoord verzoeken we u de brief te ondertekenen.

Daarna zal de brief conform de toezegging aan de Eerste Kamer vóór de Algemene Financiële Beschouwingen in de Eerste Kamer worden verstuurd;

2. Het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- In de bijgevoegde brief aan de Eerste Kamer wordt beschreven dat de voorlichting van de Raad van State en de brief van de Algemene Rekenkamer grotendeels overeenkomen met uitzondering van twee punten. Deze twee punten gaan over de toepassing van artikel 2.25 van de Comptabiliteitswet 2016 gedurende een begrotingsloze periode en de plicht van de regering om een nieuwe begroting onverwijld in te dienen wanneer de Tweede of Eerste Kamer de begroting verworpen heeft. U onderstreept, net als de RvS en de AR, het belang van tijdige goedkeuring van de begroting.
- Begin juli jl. heeft u schriftelijk aan de Tweede Kamer (bijlage 6) toegezegd de motie Grinwis c.s. te zullen gaan uitvoeren en de Comptabiliteitswet 2016 op voorgaande punten te zullen gaan wijzigen. Deze motie verzoekt tot het wijzigen van de Comptabiliteitswet 2016 om rechtsonzekerheid weg te nemen die ontstaat wanneer een ontwerpbegroting wordt weggestemd. De toezegging wordt aan de Eerste Kamer herhaald.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.